

نام و نام خانوادگی	عنوان رساله	استاد/اساتید راهنما	استاد/اساتید مشاور
محمدعلی خان محمدی	بازشناسی و ارتقای بنیان های نظری معماری پایدار از منظر آموزه های اسلامی	مهندس نقره کار- دکتر مظفر	-

چکیده

گفتمان پایداری، به عنوان یک رویکرد نوین در نگاه به پدیده‌ها، و خلق جهان فردا، در گذر از نگرش‌های معطوف به چالش‌های زیست محیطی، در حال تبدیل شدن به نگرشی منسجم و پویا با عنوان جهان بینی اکولوژیک است. این جهان بینی که مجموعه اندیشه‌های فرهنگ غرب را به همراه دارد، در جهت گیری‌های نظری و عملی انسان، در قرن بیست و یکم نقش آفرین بوده، و در سطح وسیعی بر حوزه‌های عملی و معماری اثر گذار می‌باشد.

معماری پایدار همراه با گفتمان «توسعه پایدار» و «جهان بینی اکولوژیک» در قالب مفاهیمی مانند معماری سبز، معماری اکوتک و معماری اکولوژیک، یکی از نظریه‌های رو به رشد معاصر در معماری است، که با کاوشهای گسترده در فن آوری‌های نوین و بازکاوی سنت‌ها همراه است.

نظریات و الگوهای مربوط به این رویکرد، با توجه به توسعه امکانات ارتباطی، سریعتر از سبک‌های مدرن و پست مدرن بر عرصه‌های اندیشه و عمل معماری در ایران اثر می‌گذارد. برای بهره‌گیری بهتر از دست‌آوردهای روزافزون این معماری، و شناخت کاستی‌ها و ناسازگاری‌های آن با مبانی فکری و ارزشی در ایران، لازم است «بنیان‌های نظری معماری پایدار» همراه با معیارهای دانشی، ارزشی و اصول آن بخوبی شناسایی، و مورد ارزیابی قرار گیرد، و میزان هماهنگی، ناهماهنگی و کاستی‌های آن با توجه به معیارهای ارزشی و آموزه‌های اسلامی، به عنوان جان مایه فرهنگ ایرانی مورد بررسی قرار گیرد.

این پژوهش، از طریق جمع‌آوری مستندات مربوط به نظریه‌های مطرح در حوزه «پایداری» و «معماری پایدار» و بررسی تاریخی - تحلیلی آن، ابتدا موفق به بازشناسی جهان بینی مکانیکی و فرایند تبدیل آن به جهان بینی اکولوژیک و تبدیل معماری مدرن به معماری پایدار می‌گردد.

در فرایند بازشناسی جهان بینی اکولوژیک و معماری پایدار، سه رویکرد اصلی در پایداری، یعنی «رویکرد تداوم محور»، «رویکرد تحول محور» و «رویکرد گسست محور» تفکیک، و بنیان‌های نظری جهان بینی اکولوژیک از هم متمایز و بررسی می‌گردد. با شناخت تاریخچه و ابعاد جهان بینی اکولوژیک، چستی، ابعاد و بنیان‌های نظری معماری پایدار در قالب مدل مفهومی «سامانه اندیشه و کنش معماری» به صورت تحلیلی، بررسی، و امکان بازشناسی کامل بنیان‌های نظری معماری پایدار و ارزیابی آن را فراهم می‌آورد.

پس از بازشناسی بنیان‌های نظری معماری پایدار و سامان دادن آن‌ها در قالب مدل مفهومی «سامانه اندیشه و کنش معماری» در یک بررسی تطبیقی - تحلیلی، بنیان‌های تئوریک این معماری از منظر آموزه‌های اسلامی ارزیابی می‌شود. مفاهیم و روابط ضعیف یا ناسازگار موجود با مفاهیم و روابط کارآمدتر و سازگارتر جایگزین می‌شود. خروجی نهایی این جستجو، با عنوان بنیان‌های نظری «معماری مطلوب و پایدار» در قالب یک سامانه نظری منسجم معرفی می‌شود.

کلید واژه‌ها: مبانی نظری معماری، طراحی معماری - معماری پایدار - جهان بینی اکولوژیک - معماری اسلامی - مدل‌های مفهومی